

quam – mint
saepe – gyakran, sokszor, ismételten
semper – mindig, állandóan
sērus 3 – késő, elkésett
sileō 2 silui – hallgat, csendben van

suscitō 1 – éleszt, támaszt, szít
trahō 3 trāxi tractum – húz, vonszol, magával vonz
verbum, -i, n. – szó
vīta, -ae, f. – élet

NYELVTAN

Megjegyzés a helyesírásról

A latin nagy kezdőbetűvel nemcsak a tulajdonneveket írja, hanem a tulajdonnévből képzett mellékneveket vagy adverbiumokat is. *Rōma, -ae, f.* – Róma; *Rōmānus 3* – római; *Latīnē* – latinul (pl. beszél).

A névelő

A latinban sem határozott, sem határozatlan névelő nincs. Pl. *prōvincia egyaránt* jelentheti azt, hogy „a provincia”, „egy provincia” vagy „provincia”. A fordítás során a magyar nyelvi sajátosságokat kell figyelembe venni.

A szótári alakról

A szótári alakok a latin nyelv tanulásának sok évszázados tapasztalatait összegzik. Ez a kialakult forma a minimálisan szükséges információ ahhoz, hogy a szó teljes alakotani rendszerét képezni tudjuk. Rövidíteni, egyszerűsíteni nem lehet: minden információra szükség van, tehát **a szavakat mindig teljes szótári alakjukkal együtt tanuljuk meg!**

Az ige szótári alakja

Az ige szótári alakja 4 részből áll: **1.: nōminō 2.: nōmināre 3.: nōmināvī 4.: nōminātum**

1. a praesens imperfectum (folyamatos jelen idő) egyes szám 1. személyű alakja;
2. az egyik főnévi igenév, melynek latin neve **infinitivus** (in + finitivus = „meghatározatlan”, mivel ennek az igeinek tekintett alaknak nincsen ideje, módja, száma, személye). Ez felel meg a magyar *-ni* képzős főnévi igenévnek. A második szótári alakot általában számmal jelöljük, ez az alak szolgál egyben a négy *coniugatio* (igeragozási osztály) következetes megkülönböztetésére:

1 = -āre (*nōminō 1 = nōminō, nōmināre...*)

2 = -ēre (*habēō 2 = habēō, habēre...*)

3 = -ēre (*vīvō 3 = vīvō, vīvēre...*)

4 = -īre (*veniō 4 = veniō, venīre...*)

3. a praesens perfectum (befejezett jelen) egyes szám 1. személyű alakja;

4. a supinum, szintén egyfajta főnévi igenév, melynek itt szereplő alakját célhatározásra használjuk. Végződése *-um*. Bizonyos szótárak nem ezt az alakot, hanem a